

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — 50 „
Egy hónapra 1 — „
Egyes szám ára 1 kr.

Felolós szerkesztő: KOHANYI GYULA.
Kiadók: HOFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

100 szavas hirdetés 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetésnek külön szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helyi és külföldi hirdetésekért 30 kr.

A közigazgatás államosítása.

Debreczen, február 2.

Mindea évben a magyar államháztartás költségvetésének tárgyalásakor, mihelyt a belügyi tárca előirányzata kerül sorra, nyomban kísérteni kezd és időszerűvé válik a közigazgatás államosításának nem valami népszerű kérdése, amelyet rendszeren egy kormányparti képviselő kezd ki, hogy alkalmat adjon a belügyminiszternek a kérdésben való nyilatkozásra, ígéretre és biztatásra.

Most is így történt! A törvényhatósági tisztviselők fizetésénél felszólalt Kristóffy József képviselő és hangoztatta a közigazgatás államosításának szükségét és keresztülvihetőségét, tekintettel arra, hogy a közvélemény már szakított a régi hagyományokkal s meghajlik a közigazgatás reformja előtt.

Ohajtja, hogy a kormány közigazgatási tisztviselők helyzetének javításáról már a jövő évi költségvetés keretében gondoskodjék.

A képviselő beszéde után Perczel Dezső belügyminiszter előre látta, hogy a közigazgatás államosítása szóba fog kerülni. Kijelentette, hogy a belügyi kormánynak szándéka foglalkozni a közigazgatás reformjával, de most a ki-

gyezés elmentézetlensége akadályozza ezt a törekvést. Beismeri, hogy a közigazgatási tisztviselők javadalmazása sem a megélhetési viszonyoknak, sem a végzett munka értékének nem felel meg. Ahol csak lehetett megszüntette a viszszaállásokat, intézkedett a közép rangfokozatu tisztviselők lakbérének felemelésére. Arról, hogy a tisztviselők javadalmazásának rendezése ügyében mit fog tenni a jövőben, nem nyilatkozott.

A közigazgatás államosításának hívei nincsenek kielégítve a belügyminiszter nyilatkozatával, mert ők már a reformjavaslatokat szeretnék látni; de bennünket teljesen megnyugtatót a miniszter kijelentése aziránt, hogy a közigazgatás államosítása még csak szándék s napirendre kerülése nem közeli dolog.

Megnyugtató ez a tény azért, mert mi a hagyományos vármegyei rendszerhez ragaszkodunk, amely a vármegyéknek majdnem ezeréves jogon alapuló önkormányzati hatalmat biztosít, olyan régi jogot, amelyet rendeletekkel való önkényes kormányzásért feladni nem szabad.

Nem a kormány adta a vármegyéknek az önkormányzati jogot, nem is veheti el tőlük.

Most magunk választjuk köztisztvi-

selőinket, akkor a kormány nevezné ki őket s teljesen megszűnnék a közigazgatási tisztviselőknek már amúgy is alaposan megtépzott függetlensége.

Nem az a kormányzat hivatása, hogy létező hagyományos és gyakorlatilag bevált jogokat merő központosítási törekvésekkel konfiskáljon s a közigazgatást államosítsa, hanem az, hogy ezeket a régi jogokat tiszteletben tartsa és érvényesülésüket ne korlátozza még csak szándékban sem.

Igenis kötelessége a kormánynak felelődni a vármegyék dotációját, hogy a közigazgatási tisztviselők megfelelő, tisztességes javadalmazásban részesüljenek.

Merő párt és hatalmi politika szolgálata okából nem szabad reformálni a közigazgatást, mert abban a vármegyei rendszer mindig bevált. Ma is elég jól beváltak. Ami hiba van benne, azt állami közigazgatással csak szaporítani lehetne.

Ezért tartjuk mi Perczel Dezső belügyminiszter nyilatkozatát általánosan megnyugtatónak, mert magát a reformot sem tekintjük korszakot alkotó kezdeményezésnek, hanem csak olyan fenyegetésnek tartuk, a melytől nem kell sem félni, sem megijedni.

A „DEBRECZENI” TÁRCZAJA.

Aki irigylit a feleségét.

A „Debreczeni” tárczaja.

Írta: Vértessy Gyula.

Vannak, akik rőfös árukban utaznak, vannak, akik diszműarukban, esernyőkben, festékekben és vannak, akik hangulatokban. Ez utóbbiakat kissé választékosabb kifejezéssel poétás embereknek hívják, köznyelven pedig bolondos legényeknek.

És a köznyelvieknek tulajdonképpen van is valamelyes igazuk. Rosz áruban utazunk és sok rosz portékát adunk el, olyanokat, amelyekről magunk is azt hisszük, hogy jó. Akkor mikor kinaljuk.

Hogy például tovább ne menjek, egy-egy ilyen hangulatigévez hányszor beszél örök szerelemről, mikor tulajdonképpen csak a szerelem hangulatáról van szó. És akkor abban a perczben, mikor a szerelme erősségét dicseri, hát maga is hisz benne. Azután jön a másik és annak kinalja a portékát. Sokat adogat el a szívből, csak hogy senkinek sincs haszna belőle.

Neki magának pedig legkedvesebb. És teljesen igaza volt György urnak, mikor a minap kijelentette előttem, hogy a világ legnagyobb teremése.

Örökké szerelmes és fogalma sincs a szerelemről. Nincs; mert az csak nem lehet szerelem, ami egy-két napig tart.

Azonban ezt a kijelentést megelőzte egy barátságos rajtacsipés.

Az urfit elfogtam az utcán, kalandok vadászatára közben.

Csunya, esős idő volt. Az áprilisi idők legjavából való, olyan se téli, se tavaszi idő, amikor az ember igazán nem tudja, hogy mit csináljon. A szobában, ha nem fűtenek, hideg van arra, hogy ott üljön az ember egész nap, ha pedig befűtet, akkor megfájdul a feje, mert az az egy pár márcziusvégi melegnap, elszoktatta az embert a melegséges melegtől.

Szóval olyan idő volt, a melyk könnyen rádisputáltatta az emberre a munkatlanságot.

Elindultam csavarogni az utcákon, ami különben is nem utolsó mulatság ilyen esetű időkben. Az ember felveszi a sárczipőit és for ever! Fel, az ugynevezett esős kalandokra!

Néha négyes s ötös mezőnyben is futnak a lovagok egy-egy alsószoknya után.

Es a hölgyek, különösen azok, a kiknek nincs félretiprott sarku czipőjük, ellenben van csinos csipkés, selyem alsószoknyájuk, azok vidáman lebegtetik ki az ingerlő selyemsávokat a diszkrét felfogott ruhá alól — csak éppen annyira, hogy a sétáló lovagok sorakoznak utána, mint például a versenyeken az urlovasok a starter zászlója után.

Némelyek szép nő arczcskáján csintalan mosoly is fut végig, a mint egy pillanatra hátrapillant és látva hódoló sorát, tovább siet.

Az az dehogya siet! Az okos és kaczer hölgyecskék, még a legjobb közül való is,

jól kihasználják az alkalmakat és az alacsony sarku, hosszú elegáns czipők, nem a leggyorsabb tempóban sietnek el az aszfalton.

Időt engednek arra, hogy kigyönyörköd-hessük magunkat és időt arra, hogy a karsu termetek, a fekete harisnyák és csipkés alsószoknyák belopják magukat az alminkba, ha mindjárt a valóságáról le kell mondanunk az első komoly tekintet után, a melyből okos ember megérti, hogy hol nincs eladó szív.

Persze néha nem jó hamarosan megérteni és kár retirálni, mert némelyik boltos akkor hívja vissza a vevőjét, mikor már jóformán kidobta a boltból — de legtöbbször jó.

Az a fiatal ember, aki előttem vagy 20 lépésre loholt egy leány után, a legkitartóbb lovagok közül való lehetett.

Utazárol utczára kísérttem őket s ő hűségesen ment a leány után, de nem s őhította meg.

Kezdünk a néprelembert utczákba jutni s itt az egyikben egyszerre csak hirtelen melé került.

En is meggyorsítottam a lepteimet s utólrtem őket.

Tulajdonképpen számítottam egy kis kalandra. Azt hittem, hogy az az ur egyszerűen tolakodik és hogy ha én azt a nőt megszabadíthatom tőle, hát hálás lesz irántam.

Es ezekből a lovagiasság utján szerzett találkozásból néha nagyon jó és kellemes ismeretségek fejlődnek ki.

Hanem ezutal a tervem duzába dőlt. Egy jó pajtasom csatlakozott az isme-

BELFÖLD.

A Vaskapu megnyitása. A keresk. miniszter rendeletileg értesítette az összes h. j. vállalatokat, hogy az aldunai z. hatagok szabályozási munkálatainak során a vaskapui l. g. l. a. s. t. a. c. h. t. á. l. i. s. z. hatagokon át és a Szvinica község mentén létesített hajóutak elkészülve, a közforgalomnak jan. 16-ától kezdve egyelőre díj-talan használatra adattak.

A magyar tengerpart. Havass Rezső dr. a magyar földrajzi társaság alelnöke, min a nevezett társaság ülésén egy fölolvadásában azt az eszmét pendítette meg, hogy Dalmácia visszacsatolásával teremtsünk a kereskedelmünknek új kikötőket. Ezzel kapcsolatosan a magyar földrajzi társaság elhatározta a legutóbbi ülésén, hogy a magyar tengerpartok Dalmácia visszacsatolásával történő meghosszabbítását, a magyar tengerpartnak ismertetését, iparunk és kereskedelmünk fejlesztése érdekében minél nagyobb mértékben történő fölhasználását, mint politikai és közgazdasági tekintetben nemzetünkre nézve életbevágó kérdést, folytonosan napirenden fogja tartani.

A keresk. és ipari körök bevonásával, fölolvadásokat és nyilvános üléseket tart a társaság, amelyekben a hivatottaknak és érdeklődőknek alkalmuk lesz a kérdés megvitatásában résztvenni. Tengeri kereskedelmünk sajnosan érzi, hogy Fiumének különben is nagyon kicsiny területen minden talpalatnyi föld be van már építve és ha tengeri kereskedelmünknek nagyobb lendületet akarunk adni, akkor Fiumén kívül más kikötőkre is szükség van. Nagyon érdekesek Flavic Nikola Athanasievnak, a szlavóniai keresk. és iparkamara titkáranak Havass Rezső dr.-hoz intézett fejtetései, amelyekben kifejti, hogy abban az esetben, ha Dalmáciát Magyarországgal szorosabb összeköttetésbe hozzuk, akkor Európában a Keletbe vezető utnak Budapest lenne a kontinentális csomópontja s az európai forgalomban Budapest ugyanazt a helyet foglalná el, amit Nyugat-Európa nézve Brüsszel foglal el. A földrajzi társaságban a legutóbbi ülésén hangzottak az is, hogy a Dalmácia iránt való érdeklődést már az iskolákban föl kell ebresztenünk. Mert míg az oláhok minden lelkifurdalás nélkül nyomtatnak Olahországban olyan térképeket, a melyeken Magyarországnak keleti részét egészen a Ti-

száig Románföldnek nevezik, noha ez a terület soha sem volt Románország, addig a magyar államot föltüntető térképeken hiába keressük Dalmáciát, pedig ez az országrész nemcsak a történelmi múltja, hanem az érvényben levő törvény alapján is, a magyar szent korona testéhez tartozik. Ezzel tehát olyan mulasztást követünk el, ami csaknem egyenlő a lemondással. — Ezen akar segíteni Berecz Antal, a Magyar földrajzi társaság főtájkára, aki könyvbírátaiban megköveteli a földrajzi iskolakönyvek íróitól, hogy Dalmáciáról szólva, említsék meg, hogy az jogilag a magyar szent koronához tartozik, valamint megkívánja azt is, hogy Magyarország térképein Dalmácia ekként legyen föltüntetve. A földrajzi társaság részéről célbavett értekezések rendezésére Erdődi Béla drt, a földr. társaság elnökét, a fiumei és dalmáciai viszonyok kitűnő ismerőjét kérte föl a választmány s hihetőleg élénk agitációt fog az ekként megindított mozgalom előidézni.

A föld hitele.

Debreczen, jan. 31

Az igazságügyminiszter egy rövid törvényjavaslatot terjesztett be a kisbirtokosok országos földhitelezetere vonatkozó intézkedések módosításáról. E javaslat szövege a következő:

1. §. Azok a külön jogok, amelyek az 1879 XLV t.-cz. 1 §-ában és az 1889 XXX t.-c. 1 §-ában a Magyar Földhitelezetere ki vannak terjesztve, a Kisbirtokosok Országos Földhitelezetere is megfelelően kiterjesztetnek.

2. §. Az 1871. XXXIV. t.-cz. 11—15 17 18. 20—23 §-ai a Kisbirtokosok Országos Földhitelezetere nevére is hatályon kívül helyeztetnek.

A 3-ik és utolsó § a végrehajtást az igazságügyi miniszterre bizza.

E javaslat némi magyarázatot igényel, miután az idézett §-ok és törvényeket legfőkébb a közvetlenül érdekelték ismerik annyira hogy azonnal azamat tudnának adni arról, mi forog itt szóban.

Az 1879 évből idézett törvények kiterjesztési a magyar földhitelezetere a jelzálog üzlet tekintetében az osztrák-magyar adott privilégiumokat. E szerint az intézet a kölcsö-

nők kamatlábiának korlátozására vonatkozó törvényeknek alávetve nem lesz.

A végrehajtás alá eső követelés összegére nézve könyvei teljes bizonyíték, jogosítva van az adóslevél alapján azonnal végrehajtást kérni s magát a fizetések elmaradása esetén az adósok kezei közt levő értekeiből kielégíteni. Megkapja mindazokat a kedvezéseket, melyeket ez ideig a bírói végrehajtásnál a nevezett intézet élvezett. A javaslat értelmében ezután mindez megilleti a kisbirtokosok intézetét is.

Az 1889. évi XXX. t.-cz. 1. §-a a magyar földhitelezetert által viszályozások és talajjavításokra adott kölcsönök tekintetében intézkedik és kimondja, hogy az 1871. évi XXXIV. t.-c.-ben az intézetnek biztosított jogok a fenti kölcsönökre is kiterjesztetnek. — Ezt a jelen javaslat a kisbirtokosok földhitelezetere is kiterjeszti s ennek értelmében föloldja az intézetet az 1871. évi XXXIV. t.-czikkelynek a végrehajtásra vonatkozó határozatai alól.

A törvénynek célja tehát az, hogy az annak idején a kisbirtokosság hitelviszonyainak javítása végett letesített intézet fejlődését előmozdítsa. Az intézet ugyanis nem igen tudott eljutni a kölcsönével a kisbirtokossághoz. Próbált ugyan szövetkezéseket csinálni, de ezekkel nagy eredményt föl nem mutathatott. Több sikert ért el a középbirtokosságnál, a záloglevél-kibocsátásnál s ennek a működésének útját van hivatva egyengetni a ma betervezett javaslat is.

A kisbirtokosságra nézve a hitelnek még maig is függőben levő problémáját az a javaslat igyekszik megoldani, mely a hitesszövetkezetekről fog szólni s a miniszterek ígerte szerint gyorsan fogja követni a most tárgyalni elaboratumot.

A vatikái és Deák Ferencz.

A B. H. tudósítójától

Róma, január.

Midőn Deák 1883-ban nagybeszédű monddta az egyházpolitikáról, melyben oda konkludált, hogy a szabad egyház a szabad államban legyen az elv, mely az egyházi reformok alapjául szolgáljon, nem gondolta volna, hogy 25 év múlva a római pápa altelegója ugyanezt az elvet tüzze ki zászló-

retlen leányhoz. György urfi, a kiróli legutóbbi kötet megjelenése alkalmával egyik okos barátja elismerte, hogy a »naturalisztiko-szim-bolizstikus irányuak némi romantikus verizmussal kevert igen szimpatikus képviselője.»

A fiatal urnak ugy látszik régebbi ismerőse volt a leány.

Nem halgatóztam, de Gyuri elég hangosan beszélt a néptelen, csöndes utcában.

— Nem akartam magához csatlakozni edes Erzsike! Nyomon követtem vagy felóra óta, azt hittem, hogy tudok magamnak parancsolni s meglepszem azzal, hogy lássam karcsu természetű bájost, ringó járását s azt a keskeny savot a harisnyájából a cipő felett. De gyenge voltam! Látnom kellett az arcát, halálnom kellett edes beszédét.

— Hagyja eluram! Köztünk szó sem lehet többé semmiről. Ön hazudot, mikor nekem a szerelemről beszélt. Önnek felesége van mondjon annak szepet, nekem pedig hagyjon békét.

A leány tudatosan beszélt s a hangja reszketett is egy kissé.

Hogy a kőpé mit felelt rá, azt nem halgottam, mert mieőtt beszélt volna, hátránézett s nekem hátra kellett maradnom. Szerencsére nem ismert meg s tavoról kísérhettem őket.

Egy kapu alatti éretek, En meghuztam magam egy átelleni kapuban. Ők megálltak. Az utcában sonkít se láttak s egy kissé beljebb huzódtak a kapu alá, a hol a leány sokáig ott felejtette a kezét a férfi kezében.

Ugy látszik teljesen kibékültek.

György ur atkarolta a leány derakát s magához huzta. Meg akarta csókolni. De az elszakadt, György ur könyörgött; de a leány nyjthatatlan maradt.

A gesztusaiból ugy vettem ki, mintha azt magyarázta volna, hogy:

— Mit gondol? Itt a kapu alatt!
Azután az arcához hajolt, sugott neki valamit, mire a férfi eleresztette s a leány mint valami kis mokus, fűgőn és kecsesen felszaladt a lépcsőkön.

György ur egy darabig nézett utána, azután kijött az utcára.

Az arca piros volt, a szeme ragyogott:

— Aranyos kis jószág, mondta suttogva és esettintett a nyelvével.

Elébe léptem s rászóltam:

— Szép leány vagy Gyurikám!

Először meghökken, hanem azután mosolyogni kezdett s megrázta a kezemet:

— Ugy sem ismered! Es jó, hogy találkoztam veled. Tudod. Ilyen szerelmes hangulatban nincs kedvesebb dolog mintha az embernek a közelében van egy jó barát, a kinek beszélhet ő róla.

— Ő róla? Szép. Nem jobb lenne ha a feleségedről beszélnél?

— Ugyan hagyj el kérlek! Miota lettél te erkölcsbíró? Miota tiltakoztál a »Szabadvégi leányok» előadása ellen? Nekem nem imponálsz! Ismerlek szép maszki!

— Kérlek az más. Nekem nincs feleségem.

— Hat miért nincs? Tehetek én róla? Valamint arról sem tehetek, hogy nekem miért van.

Látta, hogy kérdőleg nézek rá ez után a furcsa kijelentése után, hát magyarazni kezdte.

— Persze, hogy nem tehetek róla! Egy bolond órában belebolondultam, egy másik bolond órában megkerettem, Ennyi az egész. Az én részemről a házasság nem esheti büntető jogi beszámítás alá, Öntudatlan állapotban követtem el. Belebolondultam a feleségem nagykék szemébe s azt hittem, hogy boldogság lesz beléjük nézni sz idők végétéig.

Azután az idők hamar elvözgödték! A szerelmi hangulat elröppent és én benne maradtam a házasság sauce-ában.

Hiszen tudod, azok az első hónapok gyönyörűesek voltak s azt hittem, hogy a boldogságnak nem is fog vége szakadni soha. És milyen hamar vége szakadt. Szörnyen rauntam erre a mindig jelenlevő, mindig odaadó, alázatos szerelemre. Nem volt reám mar semmi varázsa, nem volt színe, melegsége, illata, hangja. Szóval megszünt szerelmem lenni és házasság lett belőle. Nyárspoigáris, szürke, korlátolt viszonyok közzé szoritott házasság, mely ugy aránylik a szerelemhez, mint a Gerbánd vagy Vikus cukorkái a falusi cukrasz készítményeikhez.

Egyszerű színek, egyszerű íz, puritan felterítés — ott pedig majd inyet csiklandó terítés, — pikans zamat, — élénk száadvégi színek!

Ah, a feleség csak arra jó, hogy ha nyugalmas békés alkotasokra vágyik az ember hát az árnyékába huzódjék.

A szerelemhez szerető kell! Sok szerető, Mindég másforma. Egyiknek a haja színe ká-

jára és ezt majdnem ugyanazzal a motiválással ajánlja Európának és hűveinek, mint alapját a kiegyezésnek a pápa és a monarchikus Italia közt.

Capecelatro kardinális, capouai érsek és a Vatikán könyvtárosa, XIII. Leo pápának legbensőbb barátja és hű munkatársa.

A pápa és ő két rokonszellem, melyek mindenben egyetértenek s egymást kölcsönösen kiegészítik.

Mind a kettő a klasszikus irodalom híve; mind a kettő író és költő s csak az köztük a különbség, bár mind a kettő nagy latinista, hogy a pápa latin költeményeiben inkább Augusztus császár korának nagy íróit követi, míg a kardinális az egyházi atyák tisztán keresztényen irodalmának befolyása alatt áll.

XIII. Leo a kardinális kitűnő szolgálataival azzal jutalmazta meg, hogy a fontos capouai érsekséget rábízta, a bibornoki kalapot neki adományozta és hogy minden időben nyitva álljon előtte a pápa ajtaja s ne legyen a pápától távol tartani, kinevezte vatikáni könyvtárossá, kinek hivatala a pápával való folytonos legbensőbb érintkezést követeli.

Azért, amit a kardinális mond, azt úgy tekintik, mint olyat, amit a pápa akar a világnak elmondani, de tekintettel állására és helyzetére alterégója által mondja el.

Ez az oka ama rendkívüli föltűnésnek, melyet úgy a Vatikánban, mint általában a politikai körökben Capecelatro kardinális keltett, midőn mint capouai érsek a klérus és a szeminárium újévi üdvözlétére meglepő beszéddel felelt; ez a manifesztáció kiegészíti XIII. Leonak allocuációját, melyet ő az év végén a kardinálisokhoz intézett és azt a vallásos béke helyreállításával Itáliában kapcsolatba hozza.

A kardinális a pápa allocuációját kommentálja és körülírja s hogy ezt a jelen perczben teszi, annak igen fontos oka van, mert beszéde mintegy feleletül szolgál Rudini miniszterelnök köriratára, melyet az Italia összes prefektusaihoz intézett és melyben felszólítja a tartományok főnökeit, hogy kísérjék figyelemmel a katolikusok tevékenységét és az általuk nagyban gyakorolt agitációt.

Ez a miniszteri körirat fenyegetés akar-

lenni azok ellen, kik a királyság minden tárgyában katolikus kongresszusokat rendeznek, melyeken a pápa világi hatalmának helyreállítása mellett demonstrálnak.

Egy egy ilyen kongresszus eltart 8 nap is: folytonos ünnepekkel illuminációkkal hangversenyekkel tánczokkal és népünnepekkel van összekötve és ele az olasz kormány egyházi politikájára ellen van intézve.

Magától értetődik, hogy a katolikus világ Rudini köriratára főzudult s ez általános megbotránkozásnak adott okot a kardinális kifejezést, de egyszersmind fölhasználta az alkalmat, hogy napirendre tűzze a szentszék és a monarchikus Italia közt fönálló viszony diszkusszióját.

Az összes sajtó pártkülömség nélkül, újra fölvette a nagy kérdés tárgyalását és főként a beszéd következő passzusa az új diszkusszió főpontja,

Capecelatro kardinális a többek közt így szólt:

»A katolikusok lassankint az idő folyamán arra a meggyőződésre jutottak, hogy az új kormányforma és az Európában jelenleg fönálló viszonyok arra utalják a protestáns egyházat, hogy saját erejére támaszkodjék ön erejéből éljen (viveat da se) semmiféle protekciót ne fogadjon el és utasítsa vissza a hatalmas támadókat kik gyakran nagytehetségű és tudományos férfiak.

Ebben a passzusban a kardinális nyíltan kifejti a szabad egyház eszméjét a szabad államban és aztán oda konkludál, hogy a nagy katolikus mozgalmat tisztán vallásos célokra kell organizálni, hogy a keresztény eszme az olasz társadalomban erősödjék; ez aztán forrása lesz sok szép és nagy dolognak melyeket forrón óhajtunk (princzipalissimo e desideratissimo) — minő az olasz kormány és a pápa közti viszály megszűnése

»Az új világosság — végzi a kardinális — és az új keresztényi szeretet, melyek a nagy mozgalom eredményei lesznek, újra felköltik a népekben a Megváltó képviselőjének a földön tartozó tiszteletét, az iránta rajpalat szeretetet, a neki tartozó engedelemességét. Ekkor aztán a pápa — nagy aldozatok árán is — megadja az illetőknek (jelenlegi ellenségeinek) a béke csókját s e nap a kereszténység történetének egyik legszebb napja lesz.

E manifesztációra a kormánylapok ezt felélték:

»neki, hogy úgy éljen, mint te? Elvégre lehet hogy ő is úgy fogja fel a szerelmet, mint te és te megengeded neki, — hogy úgy tegyen, mint te?

— Ostobaság! A nő egész más. Meg aztán nagyon is szeret.

Egy pillanatra elkomorlyodott, mintha valami nagyon kellemetlen dolog jutott volna az eszébe.

— Tudod, — mondte aztán — az igazam megvallva én irigyelem a feleségemet! Ah, ha én tudnék úgy szeretni, mint ő! Ha én úgy at tudnám érezni a felséges, égyetlen nagy szerelem boldogságát, mint ő. De én csak szeretgek s az igazi nagy szerelmet talán nem is fogom megismerni soha. Azt a szerelmet, a melyikért meg tudnak az emberek halni, azt a nagy szerelmet, melyikért az emberek otthon tudnak ülni.

En már csak így fogok csavarogni tovább mint vándor utazója a szercsemnek, Keresni fogom a szerelmet és nem fogom megtalálni soha! — No hanem szervusz! — Megyek haza! — Most hirtelenében vágyat éreztem benézni az én kis feleségem tiszta, nagy kek szemébe.

— Te aztán holnap újra találkoztok a kiskivével?

— Úgye csunya dolog? De hát mit csinálnak? Nem cserélhetem ki szívemet. Hisz bárcsak oly jó okos, nemes és tiszta lenne, miut a feleségemé magam is szeretném, azaz tudja isten szeretném-e? — nagyon unalmas lenne!...

»Mondjon le a pápa örökre világi hatalmáról, fogadja el a garancia-törvényt és bizza magát ránk, kik a helyzet urai vagyunk.

Vajjon lesz-e valaha olyan pápa, a ki a föntebbi követeléseket teljesíti, az igen kétséges; de azt nem tekintve, annyi bizonyos, hogy XIII. Leo minden összeütöközést és konfliktust a Vatikán és az olasz kormány közt kerülni akar. A két párt — konzervatívok és liberálisok — mindegyik haladjon a mága útján, de kerüljék a küzdelmet egymással.

»Isten velünk van.« — mondják a katolikusok. »Il tempo e galantudomo« — mondják a liberálisok. »Előbb-utóbb Italia föderatív köztársaság lesz a pápa elnöklése alatt.« — mondják a katolikusok. »Idővel az egységes olasz monarchia fölszivja a pápaságot.« — mondják a liberálisok.

Hogy melyik a két jóslat közül fog teljesülni, azt még senki sem tudhatja. Azonban ránk nézve aktuális érdeklő bir, hogy a Deak által hirdetett szabad egyház a szabad államban eszméje, újra diszkusszió tárgya lett a katolikus világban.

Az Ika katasztrófája.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 2.

Élénk emlékezetében van még talán mindenkinek a mult évi szeptember 20-án este történt megrémítő eset, midőn a fumei kikötő közelében a magyar-horvát gőzhajó társaság Ika nevű gőzhajója az angol »Tyria« gőzessel összeütöközött s néhány másodperc alatt összezsugorodott a tenger tajtékzó hullámai.

Annál inkább emlékezetes ez a szerencsétlenség, mert mint tudjuk, a királyi család egyik reményteljes sarja is elveszett a hullámok között a hajó utasainak túlnyomó részével.

Az Ika kapitányát Forempoker Romanót nyomában elfogták s megindították a vizsgálatot, melynek során bebizonyult, hogy a kapitány volt az első, ki a súlyos hajóról elmenekült.

Ez a cselekedete nagyon rossz következményeket von maga után s csak fokozza a kihallgatott matrózok vallomásának terhelő erejét.

Ezek előadása szerint a kapitány a vesztély pillanatában egymással ellenkező utasításokat adott s ez okozta, hogy az Ika nem tudott hirtelen kitérni, ahelyett oldalával Tyria orra elé került s az teljes erővel beleütöközött, minek következtében oly rés keletkezett az Ika oldalán, hogy csak néhány másodpercig maradhatott a felszínen.

A több mint négy hónapja folyamatban levő vizsgalati ügyben a helyszínen fogantatott szakértői szemle újabb mozzanatot. A hites szakértői bizottságot Gelletich Janos tengerész kapitány, Barbieri Janos, Bogná Henrik tengerészkapitány, Barbieri Janos a m. kir. tengerészeti hatóság főgépésze és Schnabb Antal mechanikus alkották.

A kir. közjegyzőnek VIII. pontban feltett kérdésre előadta a szakértői bizottság, hogy az Ika gépe az összeütöközés pillanatában teljes erővel előre dolgozott; ellenben Thyriának az összeütöközés pillanatában igen lassan kellett haladnia, mert a gőzös orrának az Ika oldalával való első érintkezése inkább gyenge volt, hanem az Ika gyorsasága a Thyria orrgerinczén erős horzsolást idézett elő, a mi az Ika lemezének beszakadását eredményezte.

A szakértők egybeírta arra a megállapodásra jutottak hogy az Ika hajó az osztrák magyar Veritas hivatal és a Lloyd Segiszter szabályai értelmében s z e m é l y s z á l l i t á s r a nem volt alkalmazható, mert belső helyiségei egymástól erős és áthatlan falakkal nem voltak elválasztva. E g y h a n g u l a g azt állítják, hogy ha az Ika az előírt vizhatlan helyiségekkel bírt volna, minden bizonyosan a vizszínen maradt volna, még addig, míg az összes hajón levő szémé-

bit, másikkal meg a mosolya csodálatos, a harmadikkal a hangjába bolondul belé az ember.

»Ez ezek mind új hangulatok, új küzdelmek, új remények és... és... új csalódások.

»Es hát teringettét is, ebből áll az élet! S ha az ember gyomra majd minden napra másforma ételeket áh: s csak szűkségből elégzik meg egyformákkal, ha az ember agyában mindegyik újabb és újabb gondolatok kergethetik egymást, ha a karunk megújja az egyforma mozgásokat, a labunk egy tempóban való járást, mert kellene csak a szegény szívvel oly mostohán eibánni és ráerőszakolni egy érzést, aztán elhalgattatni mindörökké? Ez igaztalanság lenne.

»Es elvégre is én nem csendes alkotásokra vagyok; Örökbecsű dolgaim úgy se lesznek soha! Inkább irjak rosszabb dolgokat csak én éljek jobban! — Imádom az életet és a hangulatokat, — a melyek olyan nagyon csodás varázsvá tesznek minden új szerelmemet!

— Tudod, ezek mind igen szép dolgok, a mi szempontuukból. De hát a feleség mit szól hozzá? Az a szegény fiatal leány, a ki leke minden szűzies tisztaságával vállalja be neked szerelmét az oltár előtt; a ki azután első és egyetlen szerelme óriási erejével s fan táziája minden álmódosásával csügg rajtad, a kinek te vagy mindene: a ki rajtad kívül ismerni se akar másat, a ki felépíti te neked családi oltár szentélyét és téged helyez rá istenének.

Mit szólasz ehhez? Vagy jogot adsz

lyek megmenekülhettek —
v o l n a.

Megdöbbenéssel nézünk annak a szerencsétlen tengerész kapitánynak a sorsa elé, kit nem szülő anyja a tenger, hanem a földi igazságszolgáltatás büntet, mert egy önfelédeti pillanatban gyarlóságának bűnös következményét avval is tetézte, hogy gyáván meghátrált a vész elől.

De vajjon elítélhetjük-e őt kemény szigorral?

Toth Béla jeles írók foglalkozott annak idején ezzel a szerencsétlen ügygel s kimutatta lélektani bizonyítékokkal, hogy szárandó a tenger hátán megöszült kapitány mert ez a vész percében osztogatott ellentétes parancsai megadásakor sem volt már öntudatos, a félelem agyvelejét mit sem erő sejté változtatta. Ez a félelem sarkalhatta őt a menekülés pillanatában is.

Nagy érdeklődéssel nézünk a hozandó ítélet elé.

A jogász és tisztviselő kör alarczos bálja.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 2.

Annai embert rég látott a „Bika” dísz-erme. Zúfolva volt. A terep pazar fényben uszott. Olyan pompás meggyerő díszítést meg nem láttak a díszteremben, mint ez alkalommal. Már 8 órakor gyülekeztek a különböző alarczosok. Volt köztük mindenféle, még medve is. Kilenc órakor vonult be a menet a terembe a „medve” vezetése alatt. Utánna a többi alarczosok.

Egy-másután érkeztek a szebbnél szebb virágok, a gyönyörűbbnél gyönyörűbb asszonyok és leányok. Majd hirtelen más nép köztötte le figyelmünket: terülararczosok jöttek. A báltrendező élén D o b i e c z k y Sándorral, a legszivesebb előzetekénységgel fogadta az érkezőket, akik egy-egy rendező karján a czukrászteremben gyülekeztek össze s varták a parancs szót, azaz a Rácz Karoly hegédűjét, amelynek hangja mellett vonultak be a díszterembe szép rendező párosával. Majd meg kezdődik a táncz, uralkodóvá lesz a jó kedv s folyik a muátság kivijagos kivitradtig.

Es megkezdődött a tréfaikozás. Az alarczosok inkognitójukat magyartva mókáztak, tréfáztak folyton. A jó kedv leirhatatlan a táncz tart szünet nélkül.

Ejfélkor megjelent immár IV. évfolyamában a Béli Tudósító, L u c z i f e r é s A k i felelős szerkesztésében, munkatársai voltak: Egy sereg szép leány és tollforgató, Előfizetési ára: Egy bajos mosoly, Tartalmából adjuk a következő szellemes dolgokat:

Közlekedés.

Nagyvárad és vidékéről annyian jöttek a jogász és tisztviselő-kör alarczos táncz-estélyére, hogy a nagyvárad—debreczeni vilamos vasút kénytelen volt őt külön vonatot indítani.

Léghajós vállalat Debreczenben. Mint-hogy előrelátható volt, miszerint városunk közlekedési eszközei elégtelenek lesznek arra, hogy a jogász- és tisztviselő-kör mai estélyéu megjelenőket a Bika-szállodába elszállíthassák — már hetekkel ezelőtt, de egész titokban — egy léghajós vállalat alakult. — A ma üzembe helyezett, egyenként 20—20 személyre berendezett 50 léghajó alig volt képes a jelentkezőket elszállítani.

Érdekes verseny. Egy elagott csigaversenyfútra hívta a hajdu-nanasi személyvonatot. A verseny napjáról külön értesítés adatik ki május körül, amikor a most elindított von t vissza fog érkezni.

Alarczos bálban.

Káprázatos fényes teremben Nyüzsg az alarczos csapat! Es mondogatnak — nevetgelve — Egymásnak cifra bók helyébe Most csipős igazságokat.

Mig odakünn a nagyvilágban Kétes bizelgés hallható;

Alarcz alatt a bálteremben Csak mi vagyunk migunk lepelben, Am leplezetlen nyílt a szó.

Nézem sokáig s hallgatom Mint nyüzsg az alarczos csapat: S gondolkozom, hogy most e bálban Vagy odakint a nagy világban Vagyunk-e hát alarcz alatt?

Luczi Feri.

A jelen volt hölgyek névsora:

Urasszonyok: Puky Gyuláné, Igyártó Sándorné, Komlóssy Arthurne, Köcsey Akosné dr. Ujj Kálmáné, Mark Endréné; Lengyel Imréve, Biró Kálmáné, dr. Papai Irené, Szabó Lajosné, Tóby Juliska, Köcsey Sándorné, Kiss Aronné, Komlóssy Dezsőné, Dicsőfi Józsefné, Udvardi Endréné, Reisinger Ignáczné, Vásarhelyi Beáta, Hrehus Viktorné, Kovács Józsefné, özv. Békény Ottokárné, Woiaska Antalné, Szabó Zsigmondné, Füleky Palóé, Ujfalussyne, Elek Lászlóné, Szücs Kálmáné, Szunyogh Zsigmondné, (Er-Semlyén), Mérey Ottóné, özv. Zivuska Ferenczné, Viski Karolyne, Vég Gyuláné, Fazekas Sándorné, Györi Kálmáné, Harmath Gergelyne, Szalay Józsefné, Komlóssy Mihályne, Szabó Antalné, özv. Berczelly Ödöné, Csatai Gyuláné, Deutsch Adolfné, Erics Ernőné, Torkos Lászlóné (Szaniszló), Kálmánchehy Mórné, Mady Irené, Varady Istváné, Szepe Józsefné, Ujvarhelyi Gézáné, Bészler Karolyne, Marton Kálmáné, Brunner Edéne, Zalay Marjáné, Tóth Beláné, Szilágyi Irené, Nagy Elekne, özv. Góti Nándorné, Boczkó Sámuelné, P o n g r á c z Jenőné, Balazs Ödöné, Bahunek Ignáczné, dr. Buekner Ernőné, Steinacker Taodorné, Sesztina Jenőné, Szűcs Mihályne, Szikszay Sesztina Jenőné, Szűcs Mihályne, Szikszay Lajosné, özv. Harsányi Jánosné, Emmert Antalné, Ujhelyi Andrásné, Jarmy Irené, özv. Wimmer Józsefné, dr. Szöllössy ezredorvosné, Wolf Jánosné, özv. Szikszay Józsefné, Lévy Jánosné, Felszeghy Ferenczné (Budapest) Muharossy Jánosné, Lőkövits Arthurne, Szent Királyi Tivadorné, Dienes Barnabáné, Györfly Aladarné, Horváth Karolyne, Veszpremy Zoltáné, Unger Gusztavné, Szmracsányi Gyuláné, Dóczy Gedeonné, dr. Burger Peterne, Rickl Antané, ifj. Miskolczy Lajosné, Erber Vilmosné, Donagan Istváné, Bardos Gézáné, Irsai Miklósne, Varga Ferenczné, dr. Nagy Lajosné, Stahl Gézáné, Maurer Endréné, D aveczky Lászlóné, Miskolczy Jenőné, Sarvary Gyuláné, Feil Arthurne, Butykay Menyhertné, dr. Nagy Lászlóné, Rotschnek V Emilné, özv. Donner Ferenczné, Juhász Józsefné (H-Pályi), dr. Varga Emilne, Szunyogh Zoltáné, Molcsányi Jánosné, Takats Ferenczné, Hutiray Beláné, Elek Emilne (Demecser), Széll Farkasné, Vasváry Mikáné, Kemény Mórné, Vilhelm Samuné, Stein Simonne, Mauchs Irené, özv. Csorba Lajosné, özv. Tóth Ferenczné, Antal századosné, Medve Kálmáné, Naszady Ivanné, Vas Antalné.

Kisasszonyok: gr. Dégenfeld Anna, gróf Dégenfeld Maria, Erber Margit, Köcsey Ilonka Tóby Pepike, Tóby Róza, Kölcsey Hella Bissó Mariska (Kas-a), Harsányi Gizella, Némethy Ilonka, Reisinger Anka, Halász Juliska, Csath Malvin, Balogh Teréz, (Nagy-Karoly) Unger Margit, Unger Róza, Elek Malvin, Szunyogh Katinka (Er-Semlyén), Mérey Otília, Visky Iloná, Visky Klára, Komlóssy Etus, Irjan Erelka Eritz Jolan, Eritz Gizella, Eritz O icza, Torkos Margit (Szaniszló), Elek Anna, Fényes Adriene (B-Ujfalv) Buzás Ilonka, Kiss Ida, Bahunek Jolan, Szücs Viola, Miklóssy Anna, Szikszay Iren, Emmert Leona, Jarmy Ilonka. (Szalolos, Ujhelyi Emma, Muharossy Iren, Dienes Kára, Szmracsányi Laura, Dóczy Ilona, Varza Iren, Nagy Ilonka, Bernáth Ima (H-Pályi) Miskolczy Ára, Sarvary Adél, Butykay Ida, Feil Ilonka (E-Mihály), Rotschnek Olga, Thanhoff-er Anuska, Juhász Ilona és Izabella (H-Pályi) Pongrácz Giza (Vetés), Szunyogh Olga (Pocsaj) Elek Sarolta és Elza (Demecser), Széll Marianna, Antal Böske, Antal Margit.

Alarcz alatt jelmezben voltak a következők: Szabó Ilona, Kandur, Felhó Klari, Miskolczy Emma, Metkó, László Albert, Senki, Bacsó Pál, Harsányi Emma, Kornhäuser Antal, Tóth Kálmán, Rasó Janos (lengyel zsidó)

Schneider József, Tóth József, dr. Nagy Kálmán (orvos), ifj. Szabó Antal, Bardi Ferencz, Fürst Ödöné, Berczely Sarolta, Szentmiklósy Margit, Kemény Klára, Stein Zsigmondné (Budapest), Tüdös Jánosné, Antalovics Mici Dobrina Anna, özv. Capóné, Szép Margit, Zsilinszkiné, Lamberger Ignáczné, Stégmüller Árpádóé, Katona Kálmán, dr. Nagy Kálmáné, Krasznay Ferenczné, Keller Sándor, Erics Ernőné, Erics Jolán, Erics Giza, Erics Oicza, Jarmy Antónia, Vass Antalné, Franciscs Elza, Zivuska Iren, Koncz Kálmán, Herodek hadnagy, Rédl Szigfrid, Szabó Gizella, Steinacker Aural, Szabó Bella, Koncz Akos (szultán) Koncz Akosné, Várady Piroksa, Laszgalner Vera, Takács Viola, Löwemberg Iren, Kálmánchehy Zoltán, Nagy Irma, László Albertné, Wimmer Mariska, Geréby Pal, Farkas Lehel, Bódogh György, Govri Miklós, Emmert Evelin, Laszgalner Kálmáné, Laszgalner Olga, dr. Balkányi Edéne, Szép Gizella, Schidi Imre, Falusi Sándor, Jakucs Sándor, Dóczy Emil (bohóc), Schwarcz Anna, Zivuska Mariska, Ujfalussy Margit, Sámly Bélané, Dóczy József, Laszgalner Oskár, Kovacs Mariska, Kovács Iren, Pautz István, Ujfalussy Melánie, Körösy Gizella, Javozsrub Erz-sike, Steinacker Viola, Zalai Erzsike, Faragó Ernő, Bartha hadnagy Elekcs hadnagy s még néhányan, kik olvashatatlan irással dobtak be neveiket. Alarczosok névsora azon nevekkal van összeállítva, melyet a szekrénybe adtak. Így eshetett meg, hogy a díszes névsorban furcsa nevek is szerepeltek.

Öngyilkos kereskedő.

Mocsary Lajos felakasztotta magát!

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 2.

Városunk egyik közkedveltségnek örvendő kereskedője Mocsary Lajos dobta el magától az életet, hogy feloldja azt a köteleket, mely őt ehhez a földhöz láncolta, melyen annyi a küzdelem, annyi a baj...

Rögen tervezett már öngyilkosságot és sokszor végre is akarta hajtani, de mindannyiszor meggátolta valami a kivitelben.

A mai nap meghozta számára az alkalmat.

Reggel háromnegyed hétkor elindult hazulról — mint rendesen — s az Alföldi Takarékpénztár épületében levő porcellan üzletébe ment. Az ajtaját belülről magára zárta s a lámpatartó sinék egyikére felakasztotta a magát...

A szomszédbeli kereskedőknek felűnt, hogy a Mocsary üzlete még 8 óra tájban is zárva van. Kutatni kezdték az okát s meggyőződtek, hogy a kuc belülről a zárban van. Eppen akkor érkezett oda Mocsary tanulója is, ki a főnöke Burgundia-utcai lakásáról szokott időben a reggelit hozta. A tanuló azt állította, hogy Mocsary ejtett hazulról.

Kis idő alatt nagy embertömég verődött össze az üzlet előtt. Az igazgatóság nem tőnött.

Többen az I. ker. rendőrséghez siettek jelentést tenni az esetről, masok pedig Mocsarynének vittek hírt.

Az asszony megdöbbenve fogadta a hírt. Rosz sejtélem vet rajta erőt, tekintve, hogy ferje rémületesektől gyötörtelve szantalanul panaszkodott s e miatt már többször akart öngyilkosságot eikövetni. Remülve sietett a helyszínére.

Ekkorra oda érkezett Fülöp András r. biztos Zengely tisztviselő, valamint dr. Balkányi Ede ker. orvos aztán a magukkal hozott lakatossal felnyitatták az üzlethelyiség ajtaját.

Hajmereztes látvány tárult szemük elé. Mocsary ott függött spárgán a lámpatartó sineken.

Még meleg volt, midőn levágták. Dr. Balkányi Ede sürgősen megítette az elosztási kísérleteket; de már késő volt. Mocsary nem adhatta vissza az életnek.

Városszerte nagy a részvét az öngyilkos

kereskedő iránt, mert mindenki tisztességes munkás, törekvő embernek ismerte. 41-42 éves lehetett, most midőn végzetes tettet elkövette. Folyton arról panaszkodott a szerencsétlen, hogy ő neki nem lesz jó vége, össze vannak ellene esküdve az emberek s hogy ettől csak a halál mentheti meg. Hogy mennyire része volt e pesszimizmusában anyagi helyzetének, még nem tudható.

Mint hogy a rendőrség minden kétséget kizáró módon meggyőződött arról, hogy öngyilkosság forog fenn, engedélyt adott arra, hogy a hullát az üllethelyiségből a burgondia utcai lakására szállítsák.

Ígyon fogják elszállítani arra a helyre, hova olyan nagyon vágyott éleében — a temetőbe, hol a letért való küzdelem után boldog aludni fogja.

Színház.

Két újdonság. Komjethy János sürűn hozza színre az újdonságokat. Így, amint értesültünk a jövő héten ismét két új darab kerül színre. Az egyik »Coalisset«, a vizsgálati alandó műsordarabja, melyhez teljesen új díszletek is készülnek. A másik darab pedig a »Gésák«, mely a magyar színházban tegnap este érte meg 25-ik előadását.

Sebessi Bassett Vilmos vendégszerplése. Van nekünk egy földünk. Ez a debreczeni férfiú bámulatos tehetségel rendelkezik. Bassus hangja olyan, a melyhez hasonlót reg nem igen halottunk. Művészetét hamar felismerték s a hangjában levő kincset siettek siettek is kiaknázni. Elvitték Olaszországba, onnan Amerikába s New Yorktól San-Franciskóig mindenütt óriási lelkesedéssel fogadják, remek hangjaert nagy kitüntetésekben részesítettek. A művész már mint kész művész érkezett vissza hazájába. Hazajött, mert hazahozta a honvágy. Most itthon szándékozik elszereződni s ez irányban alkudozásban is van Bölönyi Józseffel, a kolozvári színház intendánsával. Ez a nagytehetségű művész hétfőn, február 7-én szülővárosában, Debreczenben lép fel, amikor is a »Kornevillei harangokban« Gáspár a pórt fogja énekelné Komáromy Maristával (Serpolette). Gáspár apó Sebessi Bassettnek hírneves szerpe. Annál inkább mert ez hangjában fekszik, a művészi értékű estre előre is felhívjuk a közönség figyelmét. Sebessi Bassett Vilmos meg a február hó folyamán Fatiniczában mint Kancsukof tabornok és Koldusdeakban, mint Ollendorf ez redes fog vendégszerpelni esetleg szerzőlteti czeleből is.

Újdonságok.

* Dr. Thaly Kálmán orsz. képviselő, városunk I. választókerületének és az országnak büszkesége, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke élénk érdeklődéssel viseltetik most is, mint mindig a debreczeni viszonyok iránt. Itt lakó ismerőseivel gyakran érintkezik levélben s figyelemmel kíséri mozgalmainkat, különösen azokat, a melyek a debreczeni függetlenségi pártot érdeklik. A függetlenségi körnek mult hó 22-én lezajlott fényes sikerű bálja alkalmából is üdvözlő táviratot küldött a körnek, melyet a választmány örök emlékül eltenni határozott. Egészsége — mint a legnagyobb örömmel jelenthetjük, — a lehető legjobb s ha az országgyűlés viszonyai engedik talán a függetlenségi pártunk e hó 19-én tartandó báljára le is rándul az öt tisztelő s általa viszont annyira szeretett választói közé.

* A Kazinczy-pályázat: Ezuttal csak két kollegiumi diak szive szorong a debreczeni Kazinczy alapítványból kitűzött pályadíjakért versenyző művek sorsa iránt.

Prózára, versre mindössze két pályamű érkezett. Mint a Csokonai kör választmányának tegnap délutáni ülésén, melyen jelen voltak: Széll Farkas elnök, dr. Benedek János titkár, dr. Bartha Béla, Dicsőfi József, dr. Kardos Albert, dr. Tüdős János, Zoltai Lajos jelentette a bíráló küldöttség (Dicsőfi József, dr. Kardos Albert és dr. Tüdős János), ez az eredmény mennyiségben es minőségben egyformán gyenge. A »Földi János, mint tudós és költő« című pályakérdésre beadott dolgozat szerzője 50 oldalon keresztül nem tudott a forrás művek mélyére hatni, nem tudta megjelölni a debreczeni kör helyét a mult századbeli magyar irodalomban, nem volt képes Földit jellemezni, sőt jellemét hibásan ítélte meg, akit Beöthy Zoltáival polemizálva olyan vádak ellen próbál védeni, amelyekkel soha nem támadták. E pályaművek szerkezete és stílusa is gyenge. — Nem is tartják a bírálók a kitűzött díjra érdemesnek. Több elismerés, dícséret illeti a verses művet, melynek címe: Bálványos. Költői beszély ez, tárgya: egy ősrégi székelymondából merítve. Cselekmény ugyan kevés benne de versele könnyed, külalakja majdnem kifogástalan. Műtőnek ítéltek az első pályadíjra E bírálathoz a választmány is hozzájárult. Erről meg ma értesítik a kaszinó választmányát, mely a nyertes mű jellegű levelet is felbontja. Ezután a Csokonai-kör választmányára az 1898-99. évi pályakérdéseket állapította meg. Prózában megírandó: Földi mint nyelvész és természettudós, versben pedig a szabadságharczról kell odát zengeni. Vegül Széll Farkas bejelentette, hogy a debreczeni járásbírósg tudatta a körrel: néhai özv. Könyves Tóth Antalné Simonffy Polyxéna 200 forint ha gyományozott a Csokonai körnek. A dalegylet pedig megküldte a délvidéki hangverseny körut leírását.

* A szegényügyi bizottság tegnap du Rencsik Lajos tanácsnok elnöklése mellett ülést tartott melyen 40 pénzsegélyezési és 10 szegényházba való fölvelet kérés folyamodrányit intéztek el. A szegényházi gondnok s az orvos havi jelentését tudomásul vették. Kis Áron ey. ref. püspöknek jegyzőkönyvileg közönetét fajezte ki a bizottság a szegényháznak ajándékozott 60 drb könyvért.

* Sikkasztó péksegéd. A sikkasztás nemes mesterségének gyakorlása már kezd a nem nagy urak körében is elharapózni. — Három nappal ezelőtt Grünvald Dávid 24 éves nagyműveltségű péksegéd próbált szerencsét. Gazdája Czabán Daniél helyb. pékmester 7 frt 50 kr értékű sütemény eladásával bizta meg. El is adta utolsó darabig a sok ropogós vajis kiflit, meg peroczet, de az árát nem szolgáltatva be gazdája kasszájába, hanem e helyett beült valamelyik vendéglőbe s csinált magának egy kis jónapot. — Utolsó kr g elverte a sütemények árát — fele se nézett fonókének. Ma azonban három napi csavargás után nyakon csipték a mulatós pékcskét s gazdája elé állították, ki a II ker. rendőrség meleg pártfogásába ajánlotta hűségese szolgálóját. Mint hogy azonban megbüntetését nem kívánja, a rendőrség toloncz uton illetőségi helyére fogja juttatni.

* Apróbb lopások. Az enyhe időjárás kicsalta jól-rosszul fűtött viskóikból azokat a kisebb kaliberű tolvajokat is, kik a pécsi soron s egyebütt szerényebb igényűel gyakorolják a lopás magas művészetét s meglegszenek legrosszabb esetben egy batizt zsebkendővel is. A hét-n számos kisebb gazságok keiráltak a II. ker. rendőrkapirány-ag elé s dacára a szigorú büntetéseknek az esetek száma nem igen csökken, a jó madarak lankadhatatlan kitarással faradoznak. Ebből is kitűnik, hogy legjobban szervezett rendőrséget saját éberségünkben kell keresnünk.

* Halálozás. Szarukány Sándor a Gebauer féle temetkezési intézet hivatalnokai folyó hó 1-en d. e. 11 órakor el halt; temetése 3-án d. e. 10 órakor lez S z a h a d k a n. A gyászoló család a következő gyászjelentést ad a ki: Mely fájdalomtól meg-

tört szívvel tudatjuk a felejthetetlen férjnek jó apának fúnak és rokonnak néhai SZARUKÁNY Sándor az első hazai Érczkoporsó-gyár temetkezési intézet hivatalnokának folyó hó 1-én délelőtt 11 órakor életének 54-ik évében két heti szenvedés után Szabadkán történt váratlan elhunytát. Felejthetetlen halottunk hűt tetemei folyó hó 3-án délelőtt fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint Szabadkán, a Maria-Valéria kórházból örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 7-en reggeli 9 órakor a debreczeni róm. katb. templómban fog az egek Urának bemutatni. Mely vagti zsekségetekre rokonainkat, barátainkat, s az elhunytak jó ismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898 február hó 1. Basatos neje özv. Szarukány Sandorné szül. Engeszer Paula; Gyermekai: Sandor, Klára Lili; Édes anyja: özv. Szarukány Sandorné és számos rokonok nevében is. Az örök világosság fenyekedjek neki! A temetést Gebauer »Érczkoporsógyár« tem. int. rendezzi.

* Hölgyeknek esinos és elegáns utcai, bálai és menyasszonyi ruhákat, belépők t készit — jutányos áron — a legújabb divat szerint felelőség mellett *Kronovitz Matild* Budapestről Nagy-uj-utca 1707. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angolruhákat különös figyelembe ajánl

* Nyilvános nyugtázás. A jan. 8-án tartott jogszabál alkalmából felülfiettek Fejérváry br. honvédelmi miniszter. Mezössy Béla, Váradi Szabó János, Szücs G da 10-10 frt, Hegyi Mihályné, Bartfay Szabó Gyula, Bartfai Szabó József, Abraham László, Amós Balint, Igyártó Sándor, Márk Endre, Kardos Samuel, dr. Magos György, Schwarz Vilmos, Kerekes József 5-5 frt, özv. Farkasné Vadon Sándor, Kassay Béla, Medve Miklós 3-50-3-50, dr. Kovács Sándor, Lamberger Ignác, dr. Márton Kálmán 3-3 frt, Tóth Aurél, dr. Weisz József, dr. Hegedüs Sándor, Hegedüs József Békés Lajos, dr. Rosenthal Marton, dr. Weinberger Ignác 2-2 frt, Matyasovszky Andor, Sünnyogh Bertalan, ifj. Varga Károly és N. N. 1-50-1-50, Vattay Gábor, Lakatos Béla 1-1 frt. Fogadják a nemes-szívű adakozók adományaiért e helyen is hás köszönetünket. A rendező-eg.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátaink, ismerőseink, és rokonaink kik felejtethetetlen drága kis Marizka leányunk elhalálozása alkalmával, részvétők által mély fájdalomukat enyhítették, fogadják ezuton halas köszönetünket, Debreczen, 1898. február hó 2-án, Falk Armin és neje.

* Protestánsok sérelme. A M. H. egy pécsi előfizetőjétől kapta az alábbi levelet, a mely annyira jellemző és érdekes, hogy minden kommentár nélkül egész terjedelmében is itt közöljük:

Tekintetes szerkesztőség!

Tegnap volt Hejyei Samuel püspök beigtatása. A tisztelő küldöttségek sorában meg volt híva a katolikus kléruson kívül a törvény hatóság (megyei és városi) a közös hadsereg, a honvédség, kir. tábca, törvényszék, járásbírósg, pénzügyigazgatóság, stb. atb. A két protestáns egyház pedig a 13-ik, irván a tizenharmadik helyen a nögyesület, veterán és tudja isten mifele egyesületek után.

Magam is református lévén, tegnap ott értesültem, hogy hitsorsosaim hirtelenében megváltoztattak tervüket és kijelentették hogy most már nem fognak tisztelegni a püspök előtt. Az indító okokról azonban csak ma értésültem.

Városunkban a két protestáns egyház tagjai között általános a megbatrankozás és lehangoltság az ily megalázó mellőztetésük miatt, annál inkább, mert a tisztelésben nem csépen a helybeliek, de a vidékről is bejött lelkesek és hívek is akartak részt venni.

Igaz, hogy nekünk reformátusoknak az imaházunk sincs olyan, mint a püspök ur portásának lakása, de azért mint hitfelekezet igényelhettük volna, hogy a hitfelekezetek, nem pedig a vöterán egyletek rangsorozatában járassunk a püspök elé.

Az igazság kedvéért meg kell jegyeznem, hogy erről a püspök urnak semmi tudomása

nincs, azonban a tisztelgő felvonulást rendező közegek még ma is abban az erős meggyőződésben élnek, hogy eljárásuk csakis így korrek.

Midőn ismételtlen kérem, hogy jelen soraimat b. lapjában közzétenni sziveskedjek egy ref. előfizető.

* **Talált tárgyak.** Tegnap az álarcbalon egy színházi látszó és egy selyem sál találatot. Igazolt tulajdonosa mindkét tárgyat átveheti a kör pénztárosánál.

x **Hizlalt rostélyos Márkusnál.** Kísérlet képen a fővárosban levágot hizlalt ökrökből a Dreher-féle sörcsarnokban már kapható.

x **Tanulóul** egy jó családból való fiu felvétetik Lőfkovics Arthur aranyműves műhelyébe.

Az ördög és juhász.

T. Barádon történet a következő esemény, a mely komikum dolgában talán egyedül áll a napi hírek közt, részletei oly kaczagatók, hogy akármily vigjátékba beillenének, a vége azonban szomorúra fordult, amennyiben az egyik szereplő hatalával végződött.

A faluban történt ugyanis, hogy nemrég vándorkomédiások ütöttek tanyát. Volt a truppenak két majma, a melyek vörös sapkában és teljes unformisban ugrádoztak a társulat ponyvaiban.

Hogy, hogy nem, a két majma megugrott a trupptól és kiment a mezőre, miközben rájuk esteledett s a távolban felvilágító pásztertűz felé indultak. Szélre fordulván az idő, odamentek a tűzhöz, és az a mellett üdögölő két szerb juhász mellé egész otthonosan ők is letelepedtek és csendesen sütkéreztek.

A két juhász eleinte látoménynak nézte a dolgot, de aztán meggyőződtek hogy csakugyan husból és verből álló szörnyekkel van dolguk, szörnyű módon megijedtek s nem gondolhattak egyebet, minthogy az „ördögök” jöttek el értök, mert még soha sem láttak majma életükben, legkevésbé pedig ilyen elegáns egyenruhában. Rögtön a menekésre gondoltak tehát, s az egyik juhász felkapott a közelben tegezsző csacsira s azzal meczu! neki a községnek.

Mikor néhány száz lépésnyire haladt, csak akkor mert határozni: megvágni ugyan mit csinálnak társával az ördögök? A mint visszanez, megpillantja a hátamögött a csacsin üve a két majmot; a két bestia ugyanis hozzá lévén szokva a lovagláshoz, a menekülő juhász szamarára fölugrott, a nélkül, hogy a juhász ezt észrevette volna.

Mikor a szerencsétlen ember észrevette a két állatot, abban a pillanatban szívzélihűdés érte az ijed ségtől és halva bukott le a szamorról.

Igy adta elő a dolgot a másik juhász a ki szintén súlyosan megbetegedett a kiállott felelemtől.

Az e hunyat dr. Honda pancsovai trvszéki orvos felboncolta és szívzé hűdést konstatait halál okául.

A szegény komédiásokat pedig esendőri fedezet alatt kellett majmaikkal együtt kiszállítani a faluból, mert a nép agyonverte volna mert behozták az „ördögöt”.

A nép ugyanis meg van győződve, hogy az ördögök vitték el a juhászt, mert vaami csinyt követett el fiatal korában. Ugy látszik, többen is lesznek a faluban, kik magukra haragították az ördögöt s ezért igyekeztek ugy a komédiások eltávolításán. Meg a harangoikat is meghuzatták, mikor a határból kiment az ördög.

Emin pasáról.

Hanyadé századunk egyik legérdekesebb alakjának dicső emlékét örökítették meg a minap abban a jelentős munkában, a melyet hiteles adatok alapján a rokonai kiadtak. Meg van írva benne a modern Afrika-hősnek egész pályája, dicsősége és tragikus halála, melyről mindeddig nem volt hiteles leírásunk.

Emin pása halhatatlan tetteinek és mun-

kaibak színhelye a legsötétebb Afrika az a szűzies, ifju erdővidék, a melynek rengetegjein előtte nem hatolt át senkiesem. A nagy utazónak, akinek ritka nemes jellege is volt, mint ismeretes, sekat kellett szenvednie az angolok brutalitásától, a kik Stanley névleg „mentő” expedíciójának burka alatt a vizet a maguk malmára igyekeztek hajtani. És legalább részben sikerült is; az a modern elveken nyugvó hatalmas egyenlítői állam, melyet Emin pása alapított, kormányzott, nincsen már, eltűnt a föld színéről. Most már nyoma sincs ezeken a tajakon Emin pása működéséről és az angolok igyekeznek csapataikkal a maguk részére hódítani ezeket a gazdag, termékeny országokat. Tűzzel-vassal pusztították a fejlődő kultúrát és civilizációt.

Legérdekesebb és legmegkapóbb momentuma Emin pása pályafutásának kétségtelenül tragikus halála, mely egészen váratlanul érte őt el, mikor népszerűsége, dicsősége tetőpontján állott és hírneve bejárta az egész világot.

Képzhetők, milyen nagy volt a pása öröme, amikor a német gyarmat földjére tette a lábát és Wissmann őrnagy a gyarmat császár biztosa levelleg üdvözölte és mily nagy boldogsága amikor Bagamoyoba érkeztekor mezkapta I. Vilmos császár és Bismark kitüntető táviratát, mely mint a német hűség és bátorság előharcosát üdvözölte. Nem sokára erre bekövetkezett Emin esése az ablakból Bagamoyoban, melynek részletei ugyis eléggé ősmertesek.

Alig, hogy föllabadt Emin pása egy újabb német expedíció élén felkerekedett a Kongó folyam vidéke felé — utolsó útjára.

A pása halálának hiteles története a következő:

Kinena főnöknel volt épen és Kibouge királytól szabad átutazás engedélyét kérte. Kibouge levelet írt neki, amelyben biztosította a szabad átmenetéről. Az álnok arabs azonban egy második levelet is írt Kinenához czimezve, amelyben a főnököt azzal bizta meg, hogy a pasát felteljenül ölje meg.

Kinena, ami Kibouge levelet megkapta, egyv hány meghitt emberével — a gyilkosokkal — rögtön elment Eminhez. A pása asztalánál ült és dolgozott, körös-körül a sátorban természeti tárgyak heverték szerte-széjjel. A katonái közül is eynéhányan a sátorban voltak még. Ezeket azonban a semmi rosszat sem sejtő pása Kinena javaslatára bananért küldötte. A katonák fegyvereiket is magukkal vitték, hogy megjijesszek az asszonyokat a mezőkön.

Időközben Kinena sajnálatának adott kifejezést, hogy Emin pasának már el kell utaznia. Kinena két embere, Ismaili és Menuba a pása háta mögé állottak és a főnök egy adott jelére hirtelen megfogták a karját. Ő megfordult és kérdezte, hogy mit akarnak? K i n e n a erősen a szemébe nézett és rá-rivált:

„Pása, maának meg kell halnia!”

Emin haragosan visszakiáltott:

„Mit akartok, tréfa akar ez lenni? Minek tartjátok a karjaimat? Miért akartok megölni? Kik vagytok, hogy embert mérészeltek megölni?”

Kinena azt felelte:

„Nem én adtam ki a parancsot, hanem Kibouge, aki az uram és a kinek engedelmeskednem kell.”

Az alatt Kinenának még 3 embere érkezett meg, akik igyekeztek az erőlködő Emin erősen megfogni, nehogy az asztalon levő revolverét kezébe kaphassa. A gyilkosok székebe nyomták a pasát, aki Kinenát felakarta vilagosítani, hogy hiszen Kibouge megírta neki, hogy semmi bántódása nem lesz, Kinena erre megmutatta neki azt a levelet, amelyet ő kapott a királytól.

A főnök tudván, hogy Emin félig vak, egészen közel az orra alá tartotta a levelet, mely arabs nyelven volt írva.

Emin pása elolvasta a végzetes sorokat, aztan egy nagyot lelegzett.

Jól van — mondá Kinenához fordulva — megölhetek engem, de gondoljátok meg

hogy én vagyok az egyetlen fehér ember ezen a vidéken.

De sokan vannak azért, a kik megfogják bosszulni halálomat.

A félelemnek legkisebb jelét sem adta azért a hőselkü pása. Kinena további jelére a gazok kiemelték Emin a székeből és a hátára fektették. Karját lábát egy ember tartotta, Ismaili a fejét fogta és Menuba kés. sel atmetszette a torkát, Emin pása egy cseppet sem védekezett. Vére felocscsant és bepiszkította gyilkosai aázát kiket sikerült német törvényszék elé állítani.

De a nagy tudós és utazó nincs többé, pedig milyen nagy szüksége volna rá a civilizációnak épen most, mikor a fanatikus izlam oly óriási tért hódít egyre Közép-Afrikában.

Emin nevét most csak kis leánya Etrida viseli, ennek a javára adták ki szerető rokonai élükön Emin unokafivérével Georg Schwitzerrel azt a nagyérdékű könyvet mely Emin pása a martír utazó eleteről szól.

CSARNOK.

Nádasdi.*)

Írta: Dr. Király Péter.

Motto: »Régi dal, régi dal, régi dicsőségről»

Török iga alatt nyugött Magyarország,
Durva basak, bégek gyötörték, zsaroltak —
Vérpádon bitófan ölték meg a jókat
S megjutalmazták a hitvány áru ókat.

Sötét korszak volt ez, lelke me nyilallik,
Ha átolvasom a történet lapjait,
És az a gondolat még vérzőbb utána:
Hogy ez a pártos nép érdemes volt rája!

Sötét gondolatok... hagyjatok most békén —
A míg elmerengek a múltak emléken
S mely a láthatáron megtörte a borut:
Régi dicsőségből, kötök egy koszorut.

I.

Lezajlott a csata, török lett a győztes,
Nagy áldozat aran eszközölték ők est.
Huszezer pogányfaj harapott a fűbe,
Lakomáját rajta hollószereg ülte!

Győztek a törökök... hanem ökegyelmek
Jól megkeserülték ezt a győzedelmet,
A leghatalosabb török ellenségnek
Kivánják az ilyen diadalt a bégek!

Szívőkben bosszu ég s a szenvedett csorbát,
Lesik az alkalmat, hogy visszatöröljék:
„Keresztesi csata nem marad szárazon,
Hős Nádasdi vérét szomjuhozzák nagyon!

Bar nem ő volt élén a magyar seregnek,
Bégek, basak mégis ő ra fenekednek —
Egy főherceg állott élén a hadaknak
S e miatt bár győztek: mégis megszalladtak!

Hanem a Nádasdi kardja szörnyű volt itt,
A ki avval kapott, sirathatta holtit.
Sebe lábzan égett egy egész csapatnak,
Melyet a harcstéren Nádasditól kaptak.

Ő volt a csatában a törökök rém,
E miatt esküdtek bosszút a fejére —
A szolnoki bég lett szigorun megbizva,
Hogy a bosszuállást foganatosítsa.

El is készült a bég, az útba kiállott,
Ez ered magával — akár a zsványok —
Debreczen határan Nádasdira vártak,
A ki Erdelyből jött hazafelé másnap!

II.

Debreczen városa rettegte az »Ozmánok
Szökevények a hirt egyre-másra hódíták,
Remítő meseket mondtak egyik-másik,
Ez azt mondta dörög, — a másik villámlik!

* Debreczenben, az 1893—94. Kazinczy-féle akadémiai verses pályázaton megjutalmazott pályamű.

Összeült titokban a város tanácsa,
Az eshetőséget megvetette s hánytá . . .
Egyik a törököt százezernek vélte,
Mások azt mondta, hogy nincsen annyi mégse.

A városban azt is beszélték néhányan,
Hogy a törököknél ehes oroszán van,
Melyet ha a város ártalmukra lenne
Embereket falni hoznak Debreczenbe.

Nyugalmát e rémhír többeknek zavarta,
Egyik-másik pedig jót nevetett rajta :
»Csak jöjjön a török csóttól csapatostul,
Megkésérül, hogy nem fél a gonosztul.

»Hozzon vadálatot, akár egész csordát
Vannak itt emberek, a kik kibotolják,
Hogyha pedig velek oroszlanok jönnek :
Jó lesz a csontváza madárijesztőnek !

»Még a tanácsban is tréfáltak, meséltek
Ősz fürtű tagjai a tanácsgyűlésnek —
Egyik ujat kezdett, másik régít toldott :
— Még ezek sem vették komolyan a dolgot.

De mindenki komoly s figyelmes lett ám ott,
A mikor a bíró beszélni felállott
S e szavakkal vetett a tréfanak végett :
»Ne játsszunk a tüzzel, mert könnyen megéget.

Maguk a törökök elég oroszlanok,
Maguknál vadabbat nem is hozhatnának.
Nádasdi Ferencznek szomjuhozzak vérért,
Verje meg az Isten a nyomorult népét !

Nádasdi Erdélyből hazafelé itt jó
Osmány dolog lenne — nem mibozzánk illő,
Hogy a nagy férfiut ne tudassuk róla,
A mi szemünk előtt történik ugyszólva.

Nagy dolog az nekünk, hogy ő megszabadul,
Tudassa hat hírnök haladéktalanul.
Ne legyen kitéve becstelen halálnak,
Szüksége van ő rá szeretett hazánknak !

E beszédnek aztán lett is fogantatja,
Kettő a hírnöki tisztet elfogadta,
Levelet adott at a bíró ezeknek
S halálmegvetéssel utra kerekedtek !

III.

Néhány órajárat alig tehettek még,
Lovasesapat tünt fel, tisztán kivethették —
Mintha eleven tűz patogna le róla
Messzire csillogott a lovak patkója !

A két hírnök ilyet sohse látott többet,
Csodálkozva megállt amíg azok jöttek
Villamgyorsasággal . . . amíg odaértek :
A hírnökök tüstént rájuk ismerének.

A fegyveres esapat előttök megállott
Nádasdi a vezér lováról leszállott
S a hírnökökhöz ment : »Csak legyenek nyugton
Jól tudom, hogy veszély fenyeget az uton.

Szivemből üdvözlöm Debreczen tanácsát
Gondoskodom róluk, hogy ezért ne bántsák.
Kitaposuk lelket a török kigyóknak
S Debreczenbe fűgünk megpihenni holnap.

E szavakat szólva felpatant lovára —
Sűrű port vert az ut vágató nyomába
S utána rohantak a scytha vitézek . . .
A hírnökök pedig ismét hazatértek !

IV.

A török táborban gyöngyéletet élünk
Kupákat őrtenek marcsona legények
A bég sátorában csengnek a poharak
S zugsnak a magyarra szitkozódó szavak !

Szerveznek a spahik martalócz csapatot
S hogy ne töltsék egész télenül a napot,
Megrohannak egy-egy közelálló falvat,
Hagyva maguk után pusztulást, siralmat !

A bég sátorában vig lakomázás van
Nagy örömiük telik a poharazásban —
Toasztozik a bég s pohárköszöntőkkel
Tudatja parancsát a jelenzőkkel :

»A mula ozásnak este vetjük végét,
Nádasdival holnap leszámolni végkép,
Még is követelem mindenki fiától
Csupa szem, csupa fül legyen egész tábor !

A ránk virradó nap szent diadalára
Üritsünk poharat lerogyásig máruma —
Jó kedvünknek úgy is más eszi meg borsát ;
Dögvész a magyarra ! Éljen Törökország !

»Éljen Törökország ! — zugják valahányan,
S poharak ürülnek a bég sátorában,
Poharak ürülnek, vitézek eláznak,
Mámor veti végét a mulatozásnak.

Elszédíti őket a bornak hatalma,
Ledőltek alunni ki jobbra, ki balra —
Csak egy öreg »Dervis« maradt köztük ébren,
Imakönyvet tartott reszkető kezében.

Imádkozott buzgón : »Légy irgalmas Allah !
Ne gerjedj irantunk sujtoló haragra,
Nagy bünt cselekedtünk, tegedet feledtünk,
Ne dördítsd meg ezért az eget felettünk !

Fiaidhoz illő buzgó ima helyett,
Szentsegtörő kézzel ürítettünk kelyhet,
Mindig iszonyodva gondolunk e napra
Csak bocsásd meg e bünt kegyelmeknek Atyja!

Az imádság után néma csendesség lett
Tüzön a zsarátnok alig-alig fénylett —
Aztán az öreget elnyomta az álom,
Föl sem ébredt többé ezen a világon !

V.

Óra telt, óra mult, Nádasdi közelgett
Ugy szomjuhozta már lelke a győzelmet,
Hogy a kik ellene gonosz tervet szöttek :
Egy kis emberségre megtanítsa őket !

Csillogos éjszaka borult a pusztára,
Tündöklött az égen teli hold sugára,
Teli hold sugára a meddig belélt ;
Liliomfehérbe vont a világot !

Nádasdi csapatja hadirendben állott,
Kivillanó kardok elűzték az álomot
S láztól égett a vér mindenki ereiben,
A harcizicsósság előzretében.

Röviden végeztek a »haditanácsba«
Két külön csapat ment oldaltámadásba,
A harmadik melyet Nádasdi vezérelt,
Hogy hátban támadjon, egy nagy kerület tett.

Pitymallat rózsját mutatta már »kelet«
Mikor egy lövéssel megadták a »jelet«
És úgy megrohanták a csuf törökhadat :
Aldhatta az Isten a ki élve maradt.

Aki hamar ébredt, övé lett az élet,
Aki mélyen aludt mind az ördögé lett
Alig tudott a bég egéretut lenni,
Miután a fejét letaláltak verni !

Rohant lóhalálban, meg sem állott estig,
Mint a veszett eb, ha szabadon eresztik,
Háromszáz vitéze ügetett utána,
Mindenkinek csupa vér volt a ruhája.

Mint buvóhelyéből kikergetett tolvaj,
Menekült a török véres fővel, orral . . .

Nádasdi pediglen, hogy eltűnt a hajnal
Debreczenbe vonult fényes diadallal.

És míg a diadal harsonái zengnek
A fényes ünnepet ülő Debreczennek :
Künn a csatasíkon öldökölve szállnak
Sötét angyalai a sötét haláloak !

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rö-
vid idő alatt ifjítja és
szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, máj-
foltok, pattanások bőrat-
ka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer bőrpattaná-
sok, arcz- és késvörösö-
dés, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban
rejlik, hogy bőrre kenve
ez által rögtön fölvétetik és ez okozza azon
csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy máj-
foltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alacstrom-
fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, mi-
után nem zsíros, hanem
igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz
nem lesz olyan fényes, mint más crémétől, azért
nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi
50 kr.

Margit-hölgypor fehér, rózsá és créme
60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz
gutori Földes Kelemen gyógyszerész Ara-
don felirattal és czimerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Főraktár Debreczenben Mihalovits J. »Kigyó«
czimű gyógyszerertaraban.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálása-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomszillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsvényenél,
csúznál, tagzaggatásnál és meghülekéknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget »Horgony« védjegy és Richter czéggel-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

LOHSE'S

Edelveilchen

A legremekebb ibolyaillat, mely teljesen hasonlít a frissen szedett ibolya illatához.
Parfüm—Puder—Brillantine—Pipereviz—Szappan—Illatszerpárna.

GUSTAV LOHSE királyi

BERLIN W., Jägerstrasse 45/46. udvari szállító

Kapható minden illatszer-, diszmu- és drogua-üzletben
valamint az összes bel- és külföldi fodrászoknál.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégyomással

1000 drb. 2 frtól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.